

PLA DE VOLUNTARIAT DE LA FUNDACIÓ CATALANA DE L'ESPLAI

El voluntariat, la missió i el pla estratègic

Aquest és el Pla de Voluntariat (PdV) de la Fundació Catalana de l'Esplai, -Fundesplai,- la Federació Catalana de l'Esplai i Fundación Esplai que anomenarem "l'Organització" en aquest document i altres referits al PdV .

En els Estatuts de la Fundació Catalana de l'Esplai, entre les activitats estratègiques per aconseguir les finalitats fundacionals, es llegeix en el punt 4.1.d) "*Incloure el treball del voluntariat en els projectes, com element que estimula la responsabilitat dels ciutadans i la seva participació democràtica.*" Així mateix, en el punt 7.d) es diu: "*impulsar els valors de la solidaritat i el voluntariat estimulant les actituds generoses i altruistes en favor de la millora de la vida de les persones i de la societat en general.*"

Per tal de fer efectiva l'activitat estratègica marcada pels Estatuts l'Organització es dota d'una Política de voluntariat que l'orienta en com s'ha de dur a terme les diferents aspectes i nivells del PdV que es posa en marxa en ella.

Aquesta política de voluntariat - que es deriva de la Política general i del compromís de l'Organització amb la societat, d'acord amb la missió, els valors i la visió establerta,- té també, com la política general, el compromís en qualitat, medi ambient, prevenció de riscos laborals i igualtat de gènere.

El PdV es podria concretar en aquests punts clau:

- Promoure la **participació** dels professionals i dels voluntaris a les activitats de l'organització per tal d'aconseguir l'alineació de tothom en la consecució dels objectius.
- Facilitar la **transmissió de coneixements** sobre formes de treball de voluntaris en les realitats socials en les que s'incideix, sobre la tasca educativa i/o noves formes de fer-ho i potenciar el coneixement de formes de solidaritat.
- **Establir aliances** amb altres sectors i **treballar en xarxa** amb altres organitzacions del tercer sector, localment i global.

Definició i àmbits de voluntariat a Fundació Catalana de l'Esplai-Federació Catalana de l'Esplai-Fundación Esplai.

Entenen i defineixen com a voluntariat: **les persones que, de forma altruista i compromesa, sense prestació econòmica ni de qualsevol altra índole, realitzen activitats que s'emmarquen en els àmbits que integren la seva missió: educar els infants i joves, enfortir les entitats de lleure i el Tercer Sector, millorar el medi ambient i promoure la ciutadania i la inclusió social.**

La dedicació d'aquestes persones ha de caracteritzar-se per

- **Una voluntat educativa; Opció per la inclusió i la transformació social; Compromís mediambiental i de sostenibilitat; Aposta per la qualitat del servei; Compromís per la coresponsabilitat; Impuls al Tercer Sector; Treball en xarxa.**

que són les característiques de la tasca i projecció de l'Organització i especialment **en la formació i difusió dels valors humans que orienten els seus objectius i el valors de l'Organització com a tal.**

Valors humans:

- **Utopia**, per avançar cap a una societat inspirada en els valors de la pau, la democràcia i la fraternitat
- **Solidaritat i cooperació**, basades en el respecte a la dignitat de les persones i dels pobles, a la diversitat i als drets humans
- **Iniciativa**, fomentar la participació, l'autonomia personal i esforç individual i col·lectiu per desenvolupar una ciutadania activa i responsable
- **Felicitat**, formació de persones que aspirin a una vida feliç, que es fonamenti en l'autoconfiança i en l'obertura a l'altre, en l'honestedat, la generositat, l'expressió dels sentiments i el compromís amb la comunitat.

Valors de l'Organització

- **Independència**
- **Transparència**
- **Pluralisme**
- **Sostenibilitat**
- **Coherència**

En l'Organització hi ha molts àmbits i nivells d'actuació on poden estar adscrits els voluntaris. Cada un d'aquests àmbits o nivells demana un perfil adient i diferent de voluntari. Actualment poden ser els següents:

- a) Ser membre del Patronat, del Consell Assessor i d'altres òrgans de la direcció de l'organització i d'altres entitats del grup.
- b) Col·laborar en l'estructura de la Fundació o d'altres entitats de l'organització.
- c) Ser monitor de Centres d'Esplai, d'associacions o entitats que s'acullen a la Fundació.
- d) Persones que col·laboren en activitats i que formen la base social d'associacions d'esplais i/o formen part de les seves juntes.
- e) Ser monitor de la Red Conecta, com a projecte de característiques específiques.
- f) Col·laborar en actes, festes, campanyes etc., de manera habitual
- g) Formar grups específics per a la vigilància del medi ambient. Voluntariat ambiental que pot ser personal o institucional.
- h) Formar part de grups de persones d'empreses que s'ofereixen en projectes específics tant per a esplais com en la vigilància del medi ambient. Voluntariat corporatiu.
- i) Voluntariat internacional.

En l'Annex 2 s'exposen esquemàticament les línies d'actuació que té l'Organització quant al voluntariat.

Drets i deures del voluntari

Drets del voluntari respecte l'entitat:

1. Obtenir informació de l'entitat on col·labora, sobre el funcionament, les finalitats i les seves activitats, suport en el desenvolupament de l'acció voluntària i mitjans per poder exercitar-la convenientment.
2. Rebre la formació necessària per al desenvolupament de l'activitat.
3. Ser tractat sense cap tipus de discriminació i amb tot el respecte a la seva condició i les seves creences.
4. Gaudir d'acreditació suficient com a voluntari davant de tercers i obtenir certificació de la seva participació en els programes.
5. Participar activament en l'elaboració, planificació, execució i avaluació dels programes i activitats on col·labori, amb el reconeixement social de la seva activitat.
6. Ser coberts mitjançant la corresponent pòlissa d'assegurança com a beneficiaris, pels riscos d'accidents i dels danys que involuntàriament podria causar a tercers per raó de la seva activitat.
7. Rescabalar-se, si ho vol, de les despeses que li pugui ocasionar l'activitat voluntària.
8. Acordar lliurement les condicions de la seva acció voluntària i el compromís de les tasques definides conjuntament, el temps i horari que hi podrà esmerçar i les responsabilitats acceptades per cadascú.

Deures del voluntari:

1. Cooperar en la consecució dels objectius del programa on participi per al compliment dels compromisos adquirits dins de l'organització.
2. Realitzar l'activitat a què s'ha compromès amb responsabilitat, bona fe i gratuïtat, donant suport de manera activa a la seva entitat i respectant les normes internes de funcionament.
3. Observar les mesures de seguretat i higiene reglamentades i aquelles que siguin adoptades per l'entitat.
4. Rebutjar qualsevol contraprestació econòmica o material que li pugui ser oferta pel beneficiari o per tercers en virtut de la seva actuació.
5. Mantenir la confidencialitat, sense perjudici dels drets de la persona, de les informacions rebudes i conegudes en el desenvolupament de la seva activitat, tant respecte dels beneficiaris com de l'entitat.
6. En cas de renúncia, notificar-la amb antelació o continuar l'activitat fins que puguin adoptar-se les mesures necessàries per evitar perjudicis greus al servei.

Reconeixement, canvi i millora

Des de les entitats i projectes que s'inclouen en l'Organització, així com des dels seus òrgans directius i des de la Comissió de Polítiques hi ha un esforç per a augmentar el reconeixement i la consolidació del paper del voluntari en l'organització, alhora que es vol fer més visible la seva força i els resultats de la seva acció diària.

Aquest projecte de fer visible, reconèixer i consolidar el voluntariat comporta una millora en la gestió dels voluntaris dels diferents àmbits on poden actuar i cal fer un esforç per a desenvolupar un procés sistematitzat, curt i adequat a cada realitat, que permeti que qualsevol persona que vulgui col·laborar en les actuacions de l'Organització, ho faci amb plena satisfacció per a ella i amb utilitat i eficàcia per al compliment dels valors i objectius de tota l'Organització

Per tal que es concreti la millora de la gestió del voluntariat i que en el futur es pugui anar fent millores i adaptant-lo a les situacions que es presentin, així com garantir un mínim d'homogeneïtat institucional que millori l'organització i gestió del voluntariat, s'ha inclòs la gestió del voluntariat en el Sistema de Gestió Integrat que té la FCE.

Gestió Integrada

Per tal de definir els processos a seguir en les diferents etapes per les que passa un voluntari al llarg de la seva relació amb l'organització, així com les eines a utilitzar en els diferents àmbits d'actuació s'ha elaborat un Procediment de Gestió de voluntariat, que s'inclou dins el Procés de Gestió de Recursos Humans.

La Gestió de Voluntariat inclourà els aspectes següents

1. Definició dels serveis voluntaris
2. Detecció de necessitats
3. Captació i Selecció (*)
4. Acollida, incorporació i desvinculació
5. Avaluació i millora

que seran descrits en el procediment esmentat i en altres referents a la gestió i formació dels recursos humans que ja eren vigents en el sistema de gestió. Així mateix s'elaboraran les instruccions necessàries per algunes activitats que poden ser més adients a la gestió del voluntariat.

Quan es tracti d'un projecte específic de voluntariat, (per ex. Esplai sense fronteres entre d'altres) es tindrà en compte en la planificació d'aquest projecte tot el que fa referència a la transferència de coneixements, per tal que sigui inclosa como una activitat i una forma de reconeixement dels voluntaris i altre personal integrat en el projecte.

Responsabilitat

Es responsabilitat de la Direcció General i hi haurà el Comitè del Voluntariat que vetllarà també per a la bona gestió del voluntariat. També es nomenarà un responsable del Pla de Voluntariat, que serà un membre de l'equip tècnic, que amb la col·laboració d'un membre del Grup Qualitat i Ètica, (que es considerarà responsable adjunt) seguirà el compliment i manteniment del descrit en el procediment.

El Comitè del Voluntariat estarà format per:

- 1 responsable de l'Àrea esplai
- Responsable Pla Voluntariat
- 1 responsable de formació
- Responsable projectes voluntariat de Fundació
- Responsable del Grup de Treball Qualitat i Ètica.
- Responsable Suport Associatiu

A quest responsable portarà també la presidència del Comitè de Voluntariat.

En cada entitat, servei o projecte es nomenarà un responsable de la gestió directe dels voluntaris, quant a captació, selecció, incorporació, participació i desvinculació, i ho farà seguint el que està explicitat en aquest procediment.

Aquests responsables tindran reunions amb el responsable del Pla de Voluntariat, amb la periodicitat que s'acordi en cada àmbit, nivell o projecte.

(*) Captació de voluntaris

Pel seu caire estratègic s'inclou la captació de voluntaris dins el Pla de Voluntariat deixant la selecció com un element de gestió i especificat dins el procediment Gestió de Voluntariat.

La captació de voluntaris a l'Organització té dos camins:

- A) Acords amb entitats i empreses
- B) Captació de voluntaris pròpiament dita

A).- Els acords amb entitats i empreses es basen en el Pla Estratègic que aposta per l'establiment d'aliances i pel treball en xarxa. Els acords respecte al treball de voluntaris pot ser amb gran diversitat d'entitats: centres educatius, organitzacions sense ànim de lucre, empreses (per al desenvolupament de la seva RSC), Àrea de Salut ambientat, entre d'altres.

En l'establiment d'aquests acords se seguirà el procediment SGQ-P033 Col·laboració d'empreses i les Instruccions SGQ-I052 Per a la selecció de contraparts i la SGQ-I053 Mecanismes per evitar conflicte d'interessos

B).- Quant a la captació de voluntaris pròpiament dita, es pot considerar que és una acció estable i continua, si bé en alguns moments hi pot haver una necessitat major de persones voluntàries segons una entitat o àmbit determinat (monitors: abril-maig-juny per a colònies estiu; setembre-octubre per a esplais, inici de curs per a Connecta Joven, etc) o bé per algun projecte en concret.

Per a la captació podem distingir entre Accions i Campanyes

Accions de captació

Són iniciatives d'informació i sensibilització que es fan de manera habitual i amb caràcter ordinari. La seva finalitat es despertar interès entre la població cap a la col·laboració voluntària amb les activitats de la Fundació Catalana de l'Esplai i les seves entitats. A mode d'exemple, poden ser:

- La web de la Fundació Catalana de l'Esplai, en el seu apartat "vols col·laborar amb nosaltres".
- La informació que de forma telefònica, per escrit, per e-mail es facilita habitualment des del portal Voluntariado.com
- La informació distribuïda entre la població durant l'execució de qualsevol activitat pròpia de l'Organització (festes, Jornades, seminaris....
- La distribució de fulletons informatius sobre la Fundació Catalana de l'Esplai i les seves entitats i l'acció voluntària en stands, centres cívics, centres d'informació juvenil, etc.
- A les pròpies entitats de lleure: joves que quan ja no poden continuar d'usuaris o usuàries a l'esplai, es converteixen en ajudants de monitors/es.
- La Informació a persones associades sobre les activitats i les necessitats concretes de voluntariat en general o a grups específics.
- A les universitats, enviar informació amb la demanda concreta de voluntaris i voluntàries a les diferents entitats de voluntariat, solidaritat o cooperació de les universitats.
- Utilitzar recursos públics que ofereixen les administracions, com per exemple:
 - Oficines municipals de voluntariat
 - Escoles de voluntariat
 - Telèfon del voluntariat
- Posar anuncis en els mitjans de comunicació i en pàgines web que ofereixen aquesta possibilitat, com:
 - Hacesfalta.org
 - Voluntariado.net
 - Recursos privats que ofereixen algunes empreses, com Fundación Empresa y Sociedad.

Campanyes de captació

Responen a iniciatives programades. Tenen per objecte la incorporació de diferents col·lectius i la cobertura de diferents projectes d'intervenció.

Són accions temporals i en moments determinats de l'any i, segons les necessitats de voluntariat es poden adreçar a grups de població diferents: estudiants d'IES, joves en una població o barri determinat, adults (pares i mares d'infants d'esplais), professionals especialitzats per a uns projectes o accions determinats. En aquests casos seran campanyes específiques.

En definir-les es determinaran els objectius, les persones destinatàries, metodologia i calendari d'accions i canal de captació que es vulgui utilitzar i quines accions de les abans descrites integraran la campanya.

Eines per fer la captació

En fer la captació es tindrà en compte les necessitats de serveis voluntaris que té l'Organització utilitzant els registres adjunts com la Fitxa necessitats de serveis voluntaris; la Fitxa personal del voluntari ; Fitxa planificació i avaluació de la captació.

En qualsevol cas, és important garantir que és dona **la Informació prèvia** necessària a les persones interessades en col·laborar voluntàriament, per tal d'assegurar-se que les expectatives de la persona interessada se adequen a l'organització i la seva oferta de voluntariat. En aquest sentit, cal assegurar-se de:

- Informar adequadament a aquelles persones interessades en incorporar-se com voluntaris (organització, funcionament, activitats i compromís personal que suposa).
- Orientar a qui s'interessa pel voluntariat en l'itinerari d'incorporació i en els plans i programes de l'organització

En funció de la tipologia de tasca, aquesta informació es podrà donar en sessions de grup o individuals i de manera prèvia a l'entrevista de selecció o en la mateixa.